

stukken Grænse, hvorfra der ikke kan gives Dispensation, er efter min Mening uheldig. Der kan f. Eks. være en Mand, der har 4 Tdr. Hartkorn, og som i høj Grad trænger til at udvide sin Ejendom til en eller anden Side, der kan ligge et eller andet for ham meget bekvemt Stykke Jord, som netop allermest passende kunde drives af ham; saa kan jeg ikke se, der kan være noget til Hinder for, at han kan lægge et saadant Stykke Jord til sin Gaard. Jeg kan heller ikke se, at der er noget som helst demokratisk i at optage en saadan Bestemmelse i Loven. Den vil kun skabe en Række Kvaler for alle dem, der skal have med Loven at gøre, og den vil efter min Mening ikke fremme noget som helst Samfundsformaal. Hvis den vilde det, kunde man overveje den, men jeg ser ikke, at den kan fremme noget Samfundsformaal, og derfor maa jeg for mit Vedkommende meget fraraade, at man gaar med til denne nye § 14.

Jeg skal blot nævne med Hensyn til § 3, at man i Kommissionen er enedes om de Dispensationsbeføjelser, der skal gives Landbrugsministeren, jeg synes, det er heldigt, at der er Enighed herom, og Ministeren har ogsaa optaget disse Bestemmelser fra Kommissionens Forslag i det foreliggende Lovforslag.

Jeg skal nævne, at det forekommer mig, at Bestemmelsen i § 1, næstsidste Stykke, hvor det hedder, at ingen Del af en samlet fast Ejendom maa særskilt bortforpagtes for et længere Tidsrum end 10 Aar, staar noget i Modstrid til § 2 i Lovforslaget om Landbrugsejendomme, men det kan man nu forhandle om i det kommende Udvalg.

Med de Bemærkninger, jeg her har gjort, skal jeg for mit Vedkommende paa det bedste anbefale, at disse Lovforslag bliver velvilligt behandlet, og jeg vil haabe, at det skal lykkes at faa de Ændringer gennemført, som jeg har paa-peget; i saa Fald vil efter min Mening Lovforslagene i høj Grad være tjenlige til at blive ophøjet til Lov. Hermed skal jeg anbefale Forslagene til videre Fremme.

H. P. Hanssen (Nørremølle): Det er ret ejendommeligt, at vi endnu 4 Aar efter Genforeningen bliver nødt til ved Lovgivning paa et Omraade som det foreliggende at gaa frem med en særlig sønderjydske Lov, men det ligger jo i en hundredaarig historisk Udvikling, som ikke saadan lader sig fjerne paa een Gang. I dette specielle Tilfælde foreligger det særlige Forhold, at vi har vort eget Matrikelvæsen,

vort eget Grundbogsvæsen dernede. Vi har kun i faa og spredte Dele af Sønderjylland kendt Hartkorn, nemlig ovre i de vestslesvigske Enklaver, der var en Del af Kongeriget, men i øvrigt stod vi indtil 1864 med meget gamle Bestemmelser, ligesom med Hensyn til en hel Del Retsforhold. Valdemar Sejrs Jydske Lov var f. Eks. gældende Ret hos os indtil Genforeningen, ligesaa var Erik Plovpenning's gamle Plovtakst fra 1249 endnu gældende indtil 1864. I Januar 1870 blev det saa ved en Anordning bestemt, at der skulde foretages Skyldsætning af alle Ejendomme i Hertugdømmerne efter forudgaaende Bonitering. Den tidligere Folketingsmand Christen Ernst Christensen, som var Ordfører for dette Lovforslag i Fjor, har i sin Ordførertale meddelt mange Enkeltheder vedrørende disse Forhold. Jeg skal ikke her gentage disse. Ærede Medlemmer, som interesserer sig derfor, vil jo let kunne finde disse Oplysninger, som i det hele taget er fyldige og korrekte, i hans Ordførertale. Jorden i de sønderjydske Landsdele er nu skyldsæt efter det, Tyskerne kalder Reinertrag, det, vi før Genforeningen kaldte Nettoudbytte, men hvad man nu i det foreliggende Lovforslag kalder Skyldudbytte. Hvis man vil have en Maalestok i denne Henseende, kan man regne med, at 50 preussiske Thaler Skyldudbytte omtrent vil svare til 1 Tønde Hartkorn.

Under tysk Styre havde vi fuldstændig Udstykningsfrihed i Sønderjylland. Det var lidet heldigt, navnlig i en Tidsperiode som den, vi gennemlevede fra 1864 op til 1890, hvor $\frac{1}{3}$ af Befolkningen, over 60 000 Sønderjyder, udvandrede; medens Indvandring Nord fra ikke kunde finde Sted. Dette maatte ganske naturligt medføre, at mangfoldige selvstændige Ejendomme, som burde have været opretholdt, blev nedlagt, dels udstykket, dels forenet i deres Helhed med tilstødende Ejendomme. Det samlede Antal af selvstændige Ejendomme i Sønderjylland er paa den Maade gaaet stærkt tilbage. Det er først i det sidste Krigsjaar, i Marts 1918, hvor Forholdene medførte, at Folk, der ikke havde med Landbrug at gøre, sammenkøbte Landejendomme, at den preussiske Regering udstedte en Bekendtgørelse, ifølge hvilken en Sammenlægning af Ejendomme blev gjort afhængig af Landraadens, det vil sige Amtmandens Tilladelse. Men denne Bekendtgørelse fik ikke videre Betydning, da det kun var et halvt Aar, før det store Sammenbrud kom, og derved kom Sønderjyderne ind under helt nye Forhold. Efter